

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-634

18.6.2025

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Brann i næringsbygg – avvik i bygningens brannsikring – uaktsomt?

Sikredes bygning ble skadet i en brann. Klager drev på branntidspunktet et lakkeringsverksted i bygningen, og flere av hans eiendeler ble skadet i brannen. Brannen ble politietterforsket, men politiet lyktes ikke med å finne brannårsaken. Brannvesenet befarte bygningen etter brannen, og det ble påpekt flere avvik i notatet fra befaringen. Bl.a. manglet bygningen branndeteksjon, slukkeutstyret var utgått på serviceintervaller og sikrede kunne ikke fremlegge branndokumentasjon. Klager anførte at sikrede hadde opptrådt grovt uaktsomt og krevde erstatning for sine eiendeler som ble skadet av brannen under sikredes ansvarsforsikring. Foretaket avviste ansvar og anførte at det ikke var sannsynliggjort uaktsomhet hos sikrede. Videre avviste foretaket at det var årsakssammenheng mellom den mangelfulle brannsikringen og brannen som hadde oppstått. Nemnda kom til at klager ikke hadde dokumentert at sikrede hadde opptrådt uaktsomt, og viste blant annet til at det ikke forelå noen forklaring på brannårsaken.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om IF Skadeforsikring NUF, som ansvarsforetak til sikrede, er erstatningsrettslig ansvarlig for skade som følge av brann i leietakers lokale.

Klager leide et lokale hos sikrede, hvor han drev et lakkeringsverksted.

I oktober 2023 oppstod det brann i bygningen sikrede leide ut til ulike aktører, hvor blant annet klagers eiendeler ble skadet. Følgende hitsettes fra politidokumentet «Avgitt anmeldelse»:

Ved min ankomst fremstod bygget fullstendig overtent. Det var store åpne flammer over store deler av bygget i begge etasjer. Det veltet ut røyk fra tak, vinduer og porter. Av sikkerhetsmessige årsaker var det ikke aktuelt for brannvesenet å ta seg inn i bygget, og det ble derfor kun iverksatt utvendige slukningstiltak. Det var ikke mulig på tidspunktet å si noe om hvor brannen hadde startet.

Brannvesenet gjennomførte en befaring 19.10.23. Fra notatet hitsettes:

Bygget er på ca 2000kvm og brukes av fire forskjellige virksomheter. Bygget inneholder leilighet i 2.etg (ikke godkjent), samt til lagring av biler, båter m.m.

Under befaringen avdekket vi følgende forhold:

- Det var ingen form for branndeteksjon
- o Det var installert noen innbruddsdetektorer, men det er usikkert på om disse detekterer røyk også
- Samtlige slukkeutstyr var utgått på serviceintervall
- Rømningsvei og markering av disse var ikke tilfredsstillende
- Ingen form for seksjonering
- Eier og bruker kunne ikke fremlegge noe branndokumentasjon
- Det er blitt gjort bygningsmessige endringer i byggverket som ikke er dokumentert

- Deler av bygget brukes til annet formål enn det bygget er godkjent for

o Leilighet i 2. etg så ubebodd ut på befaringstidspunktet

(..)

I kriminalteknisk rapport opprettet 6.11.23, gjorde politiet bl.a. følgende vurderinger:

Torsdag 12.10.23 ble det sammen med branningeniør (navn) foretatt en vurdering på branntomten hvorvidt det var noe å undersøke med tanke på arnested og brannårsak. Det var spesielt branntomten som vendte mot nord som ble vurdert. Vi kom frem til at det ikke var noe i branntomten som kan kaste lys på disse to spørsmålene ved å foreta en utgraving og full åstedsundersøkelse.

Figur 3 nedenfor viser området som er avbildet i figur 2. Det viser at området er rensket helt ned til sålen, og at det ikke er noe igjen å undersøke grunnet de store skadene etter brannen og slukkearbeid.

(...)

Brannen blir meldt inn kl 2248. Kort tid etter blir det meldt om åpne flammer. I anmeldelsen dok. 02,01 fremkommer det at det har vært personer i bygget frem til 2030. Bygget er et stort bygg med flere adskilte seksjoner. Det vites ikke eksakt hvordan bygget er delt opp. Bygget fremstår likevel så stort, at det er fullt ut mulig at en ulmebrann kan ha fått utvikle seg uten at personer som oppholder seg i andre deler av bygget har kjent røyklukt eller observert en ulmebrann.

(...)

Klagers advokat sendte følgende krav til foretaket 20.12.23:

(..)

Nærmere om kravet

Det følger av skadeserstatningsloven § 4-2 første ledd at når det er på det rene at en skade dekkes av forsikring for tingskade, kan kravet rettes mot den ansvarlige skadevolder dersom skaden er voldt ved grov uaktsomhet av den ansvarlige selv. Dersom skaden er dekket av skadevolders forsikringsselskap, kan selskapet kreve regress hos den erstatningsansvarlige dersom vilkårene i § 4-2 er oppfylt, jf. skl. § 4-3.

Det sentrale er at skadelidte – i unntakets tilfeller – kan velge om hen vil gjøre gjeldende kravet mot skadevolder eller dennes forsikringsselskap.

(X) Brannvesen avdekket en rekke forhold som viser at huseier (navn) har vært uaktsom. Bygningen hadde blant annet ingen form for branndeteksjon, ingen form for seksjonering og ikke godkjent slukkeutstyr. Det er ikke utenkelig at skadene kunne vært begrenset dersom bygningen var forskriftsmessig brannsikret. Denne side mener derfor at utleier har utvist 'grov uaktsomhet', og at han derfor kan holdes ansvarlig for skadene.

Hvorvidt en skadelidte kan gjøre erstatningskravet gjeldende mot et forsikringsselskap, reguleres i forsikringsavtaleloven. Det fremgår av forsikringsavtaleloven § 7-6 første ledd at skadelidte kan kreve erstatning direkte fra forsikringsforetaket dersom 'forsikringen dekker sikredes erstatningskrav'.

I Gyldendal rettsdata, norsk lovkommentar til forsikringsavtaleloven § 7-6 fremgår det at:

Bestemmelsen gir skadelidte en rett til direkte krav mot foretaket uten at han eller hun først må gjøre kravet gjeldende mot skadevolder. Skadelidte har et ubetinget direkte krav. Det er intet vilkår at kravet først er gjort gjeldende mot sikrede.

Bestemmelsen gir altså skadelidte muligheten til å rette kravet direkte mot skadevolders forsikringsforetak, og det er ikke noe vilkår om at kravet først må rettes mot huseier. Huseier (navn) underrettet om kravet i tråd med § 7-6 andre ledd.

Denne side mener at (klager) har et berettiget erstatningskrav mot huseier og at hans forsikring dekker erstatningskravet. Det tapte utstyret beløper seg på kr 1 601 973, men det tas forbehold om at det totale kravet kan justeres.

Vilkårene i § 7-6 er derfor oppfylt, og i medhold av forsikringsavtaleloven (fal.) § 7-6 rettes det med dette krav mot IF, ansvarsforsikringen til LR.

Foretaket informerte 16.4.24 at det ikke forelå noen opplysninger som tilsa at sikrede hadde opptrådt uaktsomt.

Klager ba om informasjon på hvilken konkret dokumentasjon foretaket trengte for å gå videre med saken.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 24.4.24.

Foretaket ga følgende informasjon om dokumentasjonen den 29.4.24:

Det kan være ulik form for dokumentasjon, men om det faktisk foreligger en brannteknisk utredning hos Politiet og den konkluderer med at .. har opptrådt uaktsomt OG det er sammenheng mellom det uaktsomme og ditt tap, vil det være optimalt.

Klager har i det vesentlige anført at foretaket er ansvarlig for skadene som følge av brannen.

Foretaket var på brannstedet og kjente til omstendighetene, i tillegg har politiet fortalt at dokumentene ble sendt til alle forsikringsforetakene. Politiet har bekreftet overfor klager at sikrede opptrådte grovt uaktsomt, og at det er en årsakssammenheng mellom uaktsomheten og klagers tap. Klager har også vist til rapporten fra brannvesenet som grunnlag for at sikrede opptrådte grovt uaktsomt. Det er uansett ikke noe krav om at den eksakte brannårsaken påvises, så lenge det er sannsynliggjort at sikrede har opptrådt i strid med lovpålagte sikkerhetskrav, og skaden har en naturlig sammenheng med dette forholdet. Sikrede plikter bl.a. å sørge for at bygget er utstyrt og vedlikeholdt i samsvar med brannvernlovgivningen, jf. brann- og eksplosjonsvernloven §§ 6 og 37. Som nærmere begrunnelse for sitt standpunkt viser klager til HR-2024-1146-A.

Foretaket er kjent med politiets konklusjon basert på mottatt e-post fra foretaket den 29.4.24.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for utbetaling av erstatning under ansvarsforsikringen. Det er ikke dokumentert noen erstatningsrettslig uaktsomhet hos sikrede, ei heller noen årsakssammenheng med klagers økonomiske tap. Foretaket anfører at klager har misforstått e-posten sendt 29.4.24. Foretaket er ikke kjent med at politiet skal ha sendt dokumenter, eller at de skal ha konkludert som klager påstår. Foretaket kan ikke finne dette dokumentert.

HR-2024-1146-A handler om regress, og er ikke relevant for nåværende sak.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under ansvarsforsikringen etter brann.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Av vedlagte forsikringsbevis fremgår det at sikrede har tegnet forsikring med dekning for blant annet huseieransvar jf. vilkårene pkt. 4.1. Det fremgår videre at ansvarsforsikringen 'omfatter skade på person eller ting', 'som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset, herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten'.

Det synes uomtvistet at det oppstod en brann i bygningen som sikrede leide ut, og at klagers eiendeler skal ha blitt skadet i brannen. Det foreligger derfor en skade og et økonomisk tap for klager.

Det omtvistede i saken er hvorvidt det foreligger et ansvarsgrunnlag og årsakssammenheng. Det er sikker rett at det er kravstiller, herav klager, som må bevise at betingelsene for dekning etter vilkårene er oppfylt. Det er opp til kravstiller å sannsynliggjøre kravet så vel faktisk som rettslig.

Klager anfører at foretaket var på brannstedet og kjente til omstendighetene, samt at politiet har bekreftet at sikrede opptrådte grovt uaktsomt.

I saken er det kun fremlagt et notat fra brannvesenet, hvor det ble avdekket mangelfulle forhold ved brannsikringen i bygningen. De mangelfulle forholdene ved brannsikringen gir imidlertid ingen forklaring på den aktuelle brannårsaken. Det foreligger heller ingen dokumentasjon som sier at disse forholdene har årsakssammenheng med skaden på klagers eiendeler. Ut ifra sakens dokumenter er det derfor uklart om sikrede kan bebreides for brannen.

Klager anfører at det er klart at foretaket er kjent med politiets konklusjon, og at dette blant annet fremgår av e-posten mottatt fra foretaket 29.4.24.

Sekretariatet kan kun se at e-posten beskriver hva slags type dokumentasjon foretaket trenger for å foreta en vurdering etter ansvarsforsikringen. Sekretariatet kan ikke se at det foreligger noen holdepunkter i saken for at foretaket er kjent med noen politisak.

Slik saken er opplyst, er det ikke sannsynliggjort at foretaket er ansvarlig under ansvarsforsikringen.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).